SZENDEHELY KÖZSÉG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

ELFOGADVA A 18/2021. (VIII.31.) SZÁMÚ KT. HATÁROZATTAL

MEGBÍZÓ
SZENDEHELY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELI: Altsach Ignác POLGÁRMESTER
2640 Szendehely, Rákóczi utca 2.
TEL: +3635 576020, EMAIL: szendesu@t-online.hu

GENERÁLTERVEZŐ
POMSÁR ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZ IRODA KFT
1071 Budapest, Damjanich utca 26/a
TEL: +36 1 7822413; +36 204272745 e-mail: pvarosy@gmail.com

TELEPÜLÉSRENDEZÉS
VÁROSY PÉTER okl. építészmérnök, vezető tervező TT/1 01-2320
CZEIZ ZSUZSANNA okl. településmérnök

SZAKTERVEZŐ
HORNYÁK SZABOLCS
1205 Budapest, Révay utca 35.

Tartalom

1. BEVEZETÉS 1
2. JÖVŐKÉP 4
2.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan 4
2.2. A településfejlesztési elvek rögzítése 6
3. CÉLOK 8
3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása 8
3.2. Stratégiai célok 11
3.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása 15
3.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata 15
3.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre 18
4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ 20
4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása 20
4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra 20
4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére 21
5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE (STRATÉGIA NEM KÉSZÜL) 22
5.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer 22
5.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére 23

SZENDEHELY TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. BEVEZETÉS

A folyamat keretében 2020. év decemberében elkészítettük a Településfejlesztési Koncepció „Megalapozó Vizsgálatok" c. munkarészét. Ebben feldolgoztuk az országos, megyei, és településre vonatkozó anyagokat. Elvégeztük a különböző szakági vizsgálatokat, a helyzetfeltárást, -elemzést, -értékelést a demográfia, a gazdaság, önkormányzati gazdálkodás, az épített környezet, a táj- és környezetvédelem, az infrastruktúra, a közlekedés, stb. területeken.

Időközben a jogszabályi előírások is kötelezővé tették, valamint az igény is felmerült a település hosszú távú jövőképének vizionálására, az új településfejlesztési koncepció elkészítésére, amely így egyben alapot ad a településrendezési eszközök felülvizsgálatához.

A településfejlesztési tervezés alapvető dokumentuma a településfejlesztési koncepció, melynek feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszútávra (12-20 év) irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. A településfejlesztés sikerességének záloga az egységes szemlélet, egy koncepcionális térszerkezeti vízió megalkotása, ami a településen belüli nagy struktúrákat, a főbb zónák, övezetek kívánatos állapotát vázolja fel. Ezáltal értelmezhetővé válnak a lakosság és a vállalkozások számára is a település céljai, távlati tervei. A településfejlesztési koncepció egyben vezetési eszköz, amellyel a települési önkormányzat irányítani tudja, hogy a fejlesztés során honnan hová akar eljutni. Bemutatja azokat a tájékozódási pontokat, amelyek az állandóan változó környezethez való igazodás során a célok megvalósításához vezetnek. Az önkormányzat egyre inkább a közérdek megvalósítása érdekében a befektetők orientálására, a folyamatok irányítására kell, hogy helyezze a hangsúlyt. A településfejlesztési koncepció integrálja a település folyamatos működésének, fejlesztésnek és vezetésének feltételeit.

A településfejlesztési koncepció a település fejlesztésének átfogó irányelveként a következő 9 a minőségi változást irányozta elő. A koncepció meghatározza a település hosszú távú, többütemű fejlesztésének helyi, tematikus alapelveit, amelyek az alábbiak:

1. Gazdasági terület fejlesztése, bővítése
2. Intézményfejlesztés, mely a településen élők teljes ellátására fókuszál.
3. Közterületek, utak, parkolók fejlesztése
4. Új beépítésre kijelölet területek fejlesztése (Katalin-puszta)
5. Turisztikai potenciál kiaknázása
6. A mezőgazdasági, erdőgazdálkodási tevékenység, táji-, természeti értékek figyelembevételével történő fejlesztési irányainak meghatározása.
7. Települési értékvédelem
8. Közösségfejlesztés
9. 2. főút falut elkerülő szakaszának megépítése és a falun keresztülmenő út települési integrálása.

A globális és helyi kihívások folyamatos alkalmazkodást követelnek meg a településektől. A változások közepette a településhálózatban - mint intézményellátó - település szerepe egyre inkább felértékelődik.

Az alábbiakban foglaljuk össze azokat a fejlődésére ható legfontosabb tényezőket, amelyeket a koncepció megalkotása során, mintegy 15 éves távlatban, szükséges figyelembe venni:

- A faluban egyre fontosabbá válik a természeti, táji, és épített környezet minősége, felértékelődnek az ökológiai és nem anyagi értékek, az életminőséget meghatározó tényezők jelenléte.

- A településen felmerülő problémák kezelése érdekében egyre inkább felértékelődnek a fenntarthatósággal (gazdasági, környezeti, társadalmi) és az erre alapozódó élhetőséggel, életmóddal kapcsolatos elvárások. Sokan ezért választják a települést lakóhelyüknek.

- A településen a meglévő és bővítendő intézményi infrastruktúra a fiatalabb családosok számára vonzó tényezővé kell, hogy váljon.

- Családbarát környezet kialakítása, a társadalmi kohéziót erősítő, helyi közösségfejlesztő kezdeményezések megvalósítása.

Az új településfejlesztési koncepció kiemelt figyelmet fordít azokra a külső és belső tényezőkre, melyek hatással lehetnek a település fejlődésére, versenyképességének javítására, illetve élhetőségének hosszú távú biztosítására. Fontos elem, hogy a településen jó legyen élni.

Minden koncepció annyit ér, amennyi megvalósul belőle a koncepció időtávjában. A koncepcióalkotás annál relevánsabb, minél inkább Szendehely értékeire, erősségeire épít.

A helyi értékek érvényesítéséhez helyi érdekek tapadnak. A koncepciónak ezt az érték-érdek összefüggést kell megfogalmaznia és dinamikus folyamattá transzformálni az integrált stratégia keretei között, ami által a megvalósulás passzív motivációja helyett a megvalósítás aktív, cselekvő attitűdje kerül a fókuszba. A helyi érték-érdek összefüggésnek szándékozunk mozgásteret adni, amely idővel önfejlesztő – azaz önfenntartó – módon tud működni.

Mindezekből következően, megközelítésünk koncepcionális alapjai: fenntarthatóság, értékalapúság, közösségépítés.

Összefoglalva, a kulcstényezők, „amire építeni lehet”:

Természeti és épített környezeti erőforrások:

- település-táji adottság (termőföld, szőlő-bor-pálinka, erdőgazdálkozás, stb.)
- településszerkezet (megfelelő lakótelkek, elkülönült ipari terület, bizotonságos közlekedési területek, közterületi parkolók, pihenésre, kikapcsolódásra alkalmas területek stb.)
- lakóterületek minőségi fejlesztése, megközelíthetőség javítása.

Humán erőforrások:

- fiatal korstruktúra
- intézmények települési társadalomhoz való illetsztése

Közösségfejlesztés és helyi gazdaságfejlesztés szempontjai:

- népességmegtartás (helyi foglalkoztatás, helyi gazdaság, intézményi struktúra, tanulás ösztözési program
- helyi idegenforgalom
- uniós, állami és más közösségi források „befektetés-szerű” felhasználása

Külterületi fejlesztések

- helyi közösségszervezés
- bakancsos turizmus és idegenforgalmom kihasználása

2. JÖVŐKÉP

2.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A jövőkép tömör megfogalmazása:

Szendehely – fenntartható szolgáltató település, ahol élni jó.

A jövőkép 4 dimenzióban tartalmazza azt a víziót, hogy hosszútávon definiálja magát a település. A település önmagáról alkotott víziója iránymutatásul szolgál ahhoz, milyen céloknak kell megfelelni és azokat milyen fejlesztési eszközökkel lehet elérni.

1. *Legyen Szendehely az a település, ahol együtt élsz a természettel, de közben azt is tudod, hogy ez felelősséggel jár!*

Szendehely gyönyörű természeti környezetben helyezkedik el. Ez a természeti környezet fontos értéke a településnek, része a helyi lakosok identitásának (betelepülők, részben e szerint választották lakhelyüknek), illetve a település egyik fontos vonzóereje az idelátogatók számára. A természeti környezet megőrzése, védelme a jövőben is kiemelt feladat kell, hogy legyen. Fontos a táji adottságok jelenleginél jobb kihasználása, a település és a táji környezet kapcsolatának erősítése. A jövőbeli fejlesztések során minden esetben érdemes végig gondolni, hogy az egyes beavatkozások milyen hatással vannak a táji környezetre, illetve, hogy a beavatkozások eredményeinek környezeti fenntarthatósága biztosítható legyen.

2. *Legyen Szendehely az a település, ahol nem csak élni jó, de otthonodnak is tekintheted!*

Szendehely Vác szomszédságában elhelyezkedő település, mely egyedülálló módon őrzi falusi hangulatát. A falusias környezet, a jó levegő, a csend, a nyugalom különleges adottsága a településnek, Bár a 2-es főút jelentős forgalma és hatása negatív tényező, ugyanakkor a megközelítés, az elérhetőség miatt előny. A jövő fontos feladata az értékek megőrzése mellett a lakosság ellátása, a helyben elérhető szolgáltatások magas színvonalúak, sokrétűek legyenek. A kulcskérdés tehát az, hogy a település megtalálja-e azt az egyensúlyi állapotot, amiben megőrzi a természet adta előnyöket, de emellett új és magasabb színvonalú funkciókkal bővül.
Szendehely olyan település legyen, ahol a helyi lakosok biztonságban érzik magukat, ahol pihentető környezetben tudják a hétköznapok fáradalmait kipihenni. Mindehhez elengedhetetlen az épített és természeti lakókörnyezet megújítása, védelme, fenntartása, fejlesztése.
Szendehelynek olyan településsé kell válnia, ahol a helyi lakosok nincsenek rákényszerítve, hogy más települések szolgáltatásait használják, hanem a lehetőségekhez képest minél több dolgot lakóhelyükön is el tudjanak intézni. Ez jelent közigazgatási, oktatás, közszolgáltatási, kereskedelemi, közösségi funkcióbővülést és azt kiszolgáló egyéb funkciókat (parkolás).

3. Legyen Szendehely az a település, ahol a fejlesztések szerves részese a helyi közösség!

Szendehely a mai napig sok mindent megőrzött a hagyományaiból, nemzetiségi múltjából. Ugyanakkor egy település csak úgy tud hosszútávon fennmaradni, ha összetartó a közössége, sokszínű, gazdag, változatos közösségi élet zajlik. Szendehely jövője szempontjából komoly jelentősége van annak, hogy a közösségi erőforrásokat mennyire hatékonyan tudja használni.

A közösség integrációs ereje:

Szendehely jelenét intenzív társadalmi folyamatok jellemzik. Szükséges, hogy a meglévő közösségi aktivitáson keresztül az újonnan érkező sok új lakos is részévé váljon a település életének.

Helyi közösségre alapozott fejlesztések:

A közösségi erőforrásokra alapozott fejlesztések azért lehetnek hatékonyak, mert a helyben élők aktivitására épülnek. Annak a településnek a lakói, akik látják, hogy a fejlesztésekbe nekik is van beleszólásuk, ráhatásuk, könnyebben mozgósítják saját erőforrásaikat és az elért eredményeket is jobban magukénak érzik. Ez a folyamat végső soron a fejlesztések iránti elköteleződést és egy önbizalommal teli légkört von maga után, ami további erőforrásokat tud mozgósítani.

A közösség alkotó ereje:

Szendehely jelentős szellemi tőkével rendelkezik, amit meg kell becsülni. A jövőben fontos feladat, hogy a helyi közösségben meglévő tudást hogyan lehet minél hatékonyabban bevonni, aktivizálni és a közösség érdekében használni.

4. Legyen Szendehely az a település, ahol érdemes gyerekeinket felnevelni!

A tények azt mutatják, hogy Szendehelyen az átlagosnál magasabb a családok gyerekvállalási kedve és folyamatosan nő a településen élő gyermekek száma. A fejlesztések megtervezésénél végig kell gondolni, hogy melyek azok az intézkedések, amik a leginkább szolgálják a helyben élő gyermekek igényeit. Azok a fejlesztések, amiknek közvetlenül, vagy közvetve a gyerekek a célcsoportjai, befektetést jelentenek a jövőbe.

A település hosszú távon akkor tud fenntarthatóan és kiegyensúlyozottan működni, ha a népességét meg tudja tartani, megfelelő életminőséget nyújt számára, munkájuk, személyes és közéleti tevékenységeik révén fenntartják és működtetik a falut. A jövőkép, amely egyben stratégiai cél is: környezeti-társadalmi szempontból fenntartható gazdaság megteremtése, amely minőségi életfeltételeket biztosít a Szendehelynek.

A gazdaság-, közösség- együttes fő terepei és formái:

1. gazdasági és lakóközösségek szervezése, ösztönzése a jelen lehetőségeinek jobb kihasználása érdekében,
2. oktatási/nevelési rendszer fejlesztése a jövő szenedhelyi társadalmának és gazdaságának megalapozása érdekében, hogy innovatív módon illeszkedjen a tágabb – regionális, nemzeti, európai – környezetbe.
3. Környezetterhelés mérséklése.

Szendehely kiegyensúlyozottan fejlődő, a fejlesztések során a helyi értékek érvényesítését és az életminőség javítását középpontba helyező település, mely összhangot teremt az ökológiai és a gazdasági folyamatok között, és amelyet közösségi együttműködésben valósít meg.

A kívánt jövőkép eléréséhez az alábbi intézkedések, feladatok elvégzése szükséges:

Társadalom

- A tudásalapú társadalom fejlődésének előmozdítása érdekében minden lehetőséget kihasznál az oktatási, képzési rendszerének támogatására, fejlesztésére a bölcsdétől, óvodán a középiskoláig és a felnőttképzésig;
- Törekszik a különböző társadalmi rétegek, csoportok, illetve korosztályok harmonikus együttélésére és a társadalmi szolidaritás megteremtésére;
- Erősíti a társadalmi kohéziót, építi a helyi közösséget, egészséges közéletet teremt;

Gazdaság

- Bővíti a helyi foglalkoztatási lehetőségek körét, folyamatosan javítja a helyi vállalkozási környezetet;
- Támogatja a helyi zöldgazdaság bővülését, az energiahatékonyság fokozását, a helyi erőforrások szélesebb körű felhasználását;
- Kiemelten kezeli a turizmus szolgáltató szektorban tevékenykedő vállalkozásokat.

Környezet

- A 2-es főút települést elkerülő szakaszának megépítése szükséges a jelenlegi környezeti (zaj, por, rezgés) károk enyhítésének oldására;
- Törekszik a kompakt település kialakítására, szigorú keretet szab a beépített területek koordinálatlan növekedésének;
- Megbecsüli és védi épített örökségének értékeit, tudatosan formálja településképét és törekszik a település harmonikus működését elősegítő területhasználat kialakítására;
- A környezeti adottságaiban rejlő lehetőségek felhasználásával törekszik a megújuló energiahordozók nagyobb használatára;
- Lakói számára családbarát, egészséges és élhető lakókörnyezetet nyújt;
- A szabadidő helybeli eltöltésére változatos lehetőségeket kínál.

Településmenedzsment

- Kölcsönös előnyökre építő együttműködést valósít meg a szomszédos településekkel, a térségi szereplőkkel;
- Szoros partnerséget épít a helyi civil és gazdasági élet szereplőivel;
- Kialakítja és működteti a helyi társadalom és gazdaság fejlődését biztosító intézményrendszert, és ennek megfelelően alakítja a minőségi helyi közszolgáltatások körét.

2.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

Kezdeményező településfejlesztési és -irányítási szemlélet kialakítása, megerősítése: a lényeg, hogy a település elébe megy a várható eseményeknek, kihívásoknak, ezáltal egy tudatos fejlesztési folyamatot indít el, amelynek aktív közösségi és gazdasági közreműködője.

Belső egyetértés a fejlesztési irányokban és prioritásokban: az elv alapvető feltétele a település és közvetlen környezetének politikai-, szakmai- és civil szervezeteinek, vállalkozásainak széleskörű

együttműködése és a fejlesztési elképzelések kapcsán kialakított konszenzusa. Ennek hiányában nem valósíthatóak meg jól a megtervezett programok.

Alulról szerveződés (bottom-up): a központi gazdaságfejlesztési eszközök, források allokálásával szemben azt jelenti, hogy a helyi érdekű gazdaság(fejlesztés)i stratégia kialakítása és megvalósítása a helyi adottságokra, értékekre és lehetőségekre építve a gazdaság helyi szereplőivel együttműködésben történik.

Integrált megközelítés, komplexitás: a településfejlesztés nem pusztán a műszaki megújításra törekszik, a község vezetés a tervezés során legalább azonos súllyal veszi figyelembe a társadalmi és gazdasági tényezőket. Olyan összetett gondolkodásra és tervezési szemléletre van szükség, amely képes átlátni a különböző irányultságú fejlesztések egymást feltételező és egymást erősítő összefüggéseit, ezt a helyi közösséggel, környezettel szervesen összekapcsolódva próbálja megvalósítani, ami által társadalomépítési, gazdaságfejlesztési és környezeti megújítási folyamatok is megvalósulnak.

Rendszerelvű településműködtető és fejlesztő gondolkodás kialakítása: a község irányítás számol a legkülönbözőbb összefüggésekkel, integrált megközelítésekkel, így egyidejűleg képes figyelembe venni a falu belső gazdasági, műszaki, társadalmi és környezeti körülményeit, valamint a külső hatásokat és kihívásokat.

Fenntarthatóság: a településfejlesztést hosszú távú folyamatként kezeli, amelyben a fenntarthatóság társadalmi, gazdasági és környezeti szinten megjelenik. A külső források bevonásával szemben a helyi erőforrások mobilizálását célozza, ezáltal gazdasági értelemben autonómiára, önfenntartásra törekszik, erősítve a helyi piac kialakulását, a helyben való foglalkoztatást, előtérbe helyezve az ökológiai szempontokat és a közösségfejlesztést.

Vállalkozás megtartó stratégiák: Ennek a stratégiának az a célja, hogy a helyi cégek elégedettek legyenek, ezáltal ne adják fel helyi telephelyeiket, ne helyezzék át működésüket más településre. Ezek a módszerek elsősorban azt célozzák, hogy a cégek képesek legyenek megbirkózni a változó gazdasági feltételekkel. Ezen felül új mikro-, kis- és középvállalkozó réteg is kialakulhasson, ösztönözni kell az otthonról foglalkoztatást, a start-up vállalkozások lehetőségének megteremtését.

Humán infrastruktúra-fejlesztés: A humán infrastruktúra alatt a bölcsődei, óvodai ellátást, az oktatási, a szakképzési és továbbképzési programokat és ennek infrastruktúráját, továbbá az életminőség javításához szükséges egyéb infrastruktúrát (egészségügy, rekreáció, szabadidő) és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat értjük, amelyek működhetnek a vállalkozásokat támogató szolgáltatásokként a lakosság ellátása érdekében.

Fiatalok megtartása, aktivizálása a helyi közéletben. A településfejlesztés, a faluközösség legfontosabb rétegéről van szó, megtartásuk érdekében „versenyképes” közéleti tereket, oktatási és továbbképzési, szabadidő eltöltési lehetőségeket szükséges biztosítani.

Közösségi gazdaságfejlesztés: Az önkormányzat célja, hogy mobilizálja a helyi erőforrásokat, és a gazdaságfejlesztést a helyi közösség kohéziójának erősítésére is felhasználja. A szemlélet biztosítja a transzparenciát, és javítja a kommunikációt a helyi gazdasági közösségi élet szereplői között. Ez a szemlélet egyben növeli a hatékonyságot, hiszen egy olyan koordináló mechanizmus létrehozásához vezet, amely azért jön létre, hogy biztosítsa a helyi gazdasági szolgáltatások fejlesztését és korszerűsítését. Szükség van lokálpatrióta szerveződésekre, utca- és lakótömb, ill. vállalkozói közösségekre.

3. CÉLOK

3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Átfogó cél

A jövőkép megvalósítása érdekében három átfogó cél határozható meg, melyek a település hosszútávú fejlődésének alappilléreiként értelmezhetők. Az átfogó célok prioritás nélküli sorrendben következnek egymás után, és nem értelmezhetők egymástól elszigetelten: együtt, összehangoltan kell épülniük, erősödniük annak érdekében, hogy a község biztos alapokon álljon.
A jövőkép megvalósítását szolgáló fejlesztési prioritások (átfogó célok) a következők:

1. Humánerőforrás fejlesztés
2. Települési funkciók erősítése
3. Települési környezet fejlesztése

A célok megvalósítása során az alábbi horizontális céloknak kell áthatniuk a koncepciót:

- Fenntarthatóság
- Kommunikáció

Horizontális célok

I. Fenntartható fejlesztések
Az Önkormányzat településfejlesztési elképzeléseiben hangsúlyos szerepet kap a fenntarthatóság elvének érvényesítése. Fontos, hogy a fejlesztésekben közreműködő szereplők felismerjék és tudatosítsák, mit tudnak tenni saját kompetenciájukon belül a fenntartható településfejlesztés céljának elérése érdekében.
Célok kiemelten:

- Lakossági szemléletváltás
- Fejlesztés eredményeképpen megvalósuló szolgáltatások fenntartható működtetése
- Építések és felújítások során a fenntarthatóság érvényesítése
- Alternatív energia hasznosítása

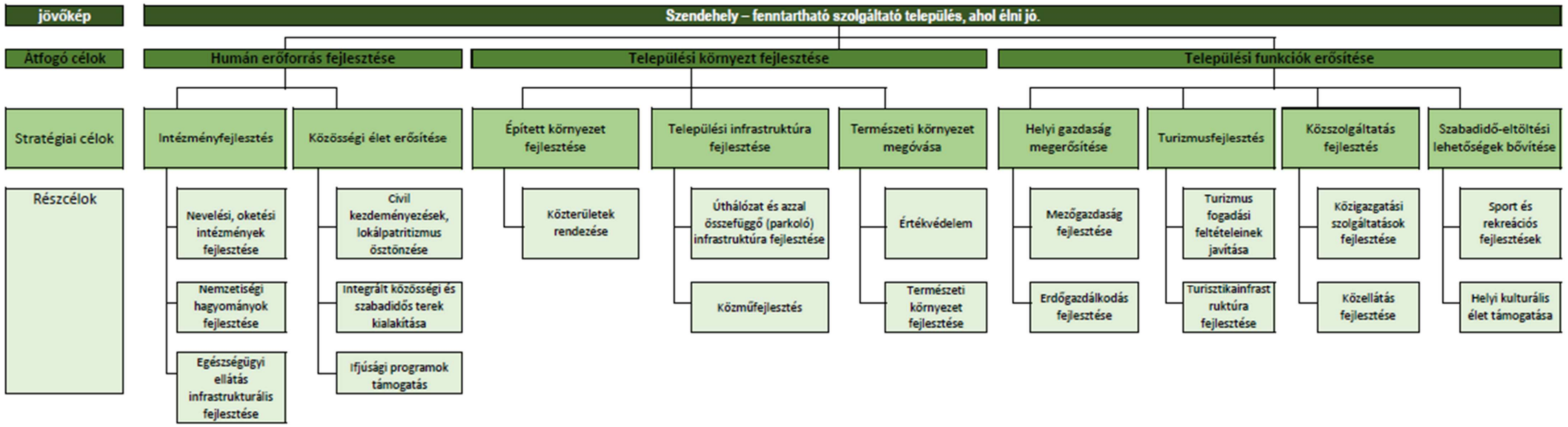
II. Kommunikáció
A településfejlesztési koncepcióban leírt tartalmak, fejlesztési elképzelések akkor tudnak igazán működni, ha léteznek azok a kommunikációs csatornák, amiken keresztül kapcsolat teremthető a fejlesztések szereplői között. Ezek a szereplők az Önkormányzat, helyi lakosság, civil szervezetetek, helyi vállalkozók.

Az Önkormányzat eddig is társulásokba kényszerült a település méreténél fogva. Önállóan sokszor nem bírja megoldani a problémáit, illetve a további fejlődést generálni. A térségi együttműködések, a településközi kapcsolatok előnyt jelentenek, nem csak pénzszerzés, működés, de tapasztalatadás, információcsere szempontjából is.

Célok kiemelten:

- Tájékoztatási csatornák fejlesztése
- Lakossági vélemények becsatornázása
- Civil fórumok támogatása
- Településközi együttműködések fejlesztése

Jövőkép, a településfejlesztési elvek valamint a fejlesztési prioritások (átfogó célok) és a fejlesztési célok (részcélok) kapcsolata

Átfogó célok

1. Humánerőforrás fejlesztés

Az elmúlt években növekvő lakosságszám miatt a település szempontjából kiemelt feladat, hogy az ebből származó kihívásokra felkészüljön, azokra megfelelően reagálni tudjon. Ebben a feladatban az Önkormányzat legfontosabb partnere a helyi lakosság kell, hogy legyen. Éppen ezért az Önkormányzat a település humánerejére, mint fontos erőforrásra tekint, aminek fejlesztése visszahat a település egészének jövőjére. A fejlesztések kiemelten támogatott célcsoportjai az ifjúság, a helyi civil szerveződések, illetve a helyben élő magas szellemi tőkét képviselő lakosok. Az Önkormányzat kulcsfontosságú területnek tartja az oktatási terület fejlesztését, illetve a helyi közösségi élet erősítését.

2. Települési környezet fejlesztése

A lakókörnyezet azt az épített és természeti teret jelenti, amiben a lakosság a mindennapjait éli. Egyáltalán nem mindegy, hogy ez a lakókörnyezet milyen minőségi állapotban van, milyen kisugárzással rendelkezik. Az Önkormányzat számára fontos szempont a harmonikus, rendezett településkép kialakítása, ami egyaránt vonatkozik az épített és a természeti környezetre. A lakókörnyezet fejlesztése, megújítása hozzájárul a helyi lakosság pozitív érzetéhez. A lakókörnyezet-fejlesztés gazdasági haszna is kimutatható. Ezen belül kell a külterületekre is nagy hangsúly helyezni.

3. Települési funkciók erősítése

A megnövekedett lakosságszám és az ezzel együtt megnövekedett, megváltozott lakossági igények arra késztetik az Önkormányzatot, hogy átgondolja, milyen területeken szükséges a települési funkciók újra fogalmazása, fejlesztése. A tervezett fejlesztések arra fókuszálnak, hogy a helyi lakosok minél több és színvonalasabb szolgáltatást tudjanak igénybe venni Szendehelyen, és ezzel együtt csökkenjen a függőség más településektől. Mindezen fejlesztések során egyensúlyt kell tudni tartani a meglévő falusi hangulat és a települési funkciók erősítése között. Ez a szempont akkor tud a legjobban érvényesülni, ha az említett fejlesztések a helyi adottságokra támaszkodnak, a helyi erőforrásokat preferálják.

3.2. Stratégiai célok

A megvalósítási folyamatban az átfogó célt stratégia részcélokká szükséges lebontani.

1. **Humánerőforrás fejlesztés átfogó célon belül két stratégiai cél került megjelölésre:**
   1.1. Intézményfejlesztés
   1.2 Közösségi élet erősítése

1.1 Intézményfejlesztés

Szendehelyen élő családok száma megnövekedett, ami magával hozta a gyerekek elhelyezésének és oktatásának színvonalas intézményi, képzési háttere iránti magasabb igényeket, elvárásokat. A kisgyermekes szülők munkába állását segítő bölcsőde és az utána következő óvodai ellátás biztosítása elengedhetetlen a faluban élők számára. Ezért a bölcsődei ellátás biztosítását ki kell építeni. Az óvoda esetleges kapacitáshiányát meg kell oldani. A település szempontjából is fontos fejlesztési terület az oktatás, hiszen az oktatási területbe fektetett pénz hosszútávon a település jövőjét segíti. Az Önkormányzat feladata, hogy felmérje, közép- és hosszútávon a meglévő iskolarendszernek milyen kapacitáshiánnyal kell megküzdenie és ez milyen fejlesztési igényekkel jár. Az iskolarendszerű oktatáson kívül Szendehelyen komoly hagyománya van a német nyelvi oktatásnak, amelynek további erősítése komoly hozzáadott értéket jelent a helyi közösség számára.

A településnek fontos, az alapfokú egészségügyi ellátás megfelelő színvonalon történő biztosítása. A falu nagysága és szerepköre alapján célul kell kitűzni, hogy színvonalas új épületben, korszerű eszközökkel, védőnői szolgálatnak külön helyiség biztosításával lehessen ellátni a betegeket. A falu központjába elhelyezhető egészségházban helyet kapna a fogorvos és a fiókgyógyszertár.
Az intézményfejlesztések elhelyezésénél cél a faluközpont fejlesztése és közösségi terek létesítése is.

Célok kiemelten:
- A meglévő oktatási intézményrendszer kapacitásbővítése
- Bölcsődei ellátás megoldása
- A német nyelvi képzés intézményi hátterének hosszútávú biztosítása
- Egészségház megépítése

1.2 Közösségi élet erősítése

A település életében komoly kihívás jelent, hogyan tudja a helyi közösség magát folyamatosan építeni, fejleszteni úgy, hogy miközben az újonnan érkező lakosokat integrálja a település életébe, aközben a meglévő helyi civil társadalom is erős maradjon. Az Önkormányzat a meglévő erőforrásaival igyekszik hátteret biztosítani a közösségi élet színtereinek, illetve segíteni azokat a kezdeményezéseket, amik a helyi közösség kohézióját erősítik. A közösségi kezdeményezések támogatásánál kiemelt célcsoportnak számít az ifjúság. Az Önkormányzat a civil szervezetekkel partneri viszonyra törekszik, Szendehely jövőjét befolyásoló legfontosabb kérdésekben folyamatosan konzultál a helyi lakosokat képviselő civil szervezetekkel.

Célok kiemelten:
- Helyi identitás erősítése
- Közösségi kezdeményezések támogatása
- Az ifjúság ügyeinek támogatása
- Civil szervezetek bevonása a településfejlesztési munkába

2. Települési környezet fejlesztése átfogó cél esetében három stratégiai cél került rögzítésre:
2.1. Épített környezet fejlesztése
2.2. Települési infrastruktúra fejlesztése
2.3. Természeti környezet megóvása

2.1. Épített környezet fejlesztése

Szendehely területi fejlődése településképi szempontból is jelentős változásokkal jár, tehát a kitűzött célok megvalósítása érdekében az épített környezet fejlesztése területén is tudatos tervezési folyamatnak kell megvalósulnia. A község jelentős nagyságú belterületi tartalékra támaszkodhat lakóterületi fejlesztései során. Az új elképzelések tervezése során fontos azok települési szövetbe való beillesztése, a meglévő településszerkezethez és épített környezethez való alkalmazkodás. A településkép tekintetében konkrétan meg kell határozni, hogy az egyes területrészeken milyen karakterű épületek építhetők. Az egységes utcaképek érdekében meg kell határozni a beépítés részletes paramétereit, továbbá építészeti ajánlásokat kell adni. A település identitását meghatározza az évszázadokon át fennmaradt településszerkezet, illetve a település karakterét meghatározó, országos vagy helyi védelem alatt álló építmények. A település egyedisége, hangulata, sajátos vonzó jellege, azaz az egész táj építészeti karaktere akkor marad meg, ha sikerül ezeket a jellegzetes épületeket, építészeti elemeket, formákat megőrizni, s azokat hasznosítani. Fontos, hogy a település, illetve az ott lakók felismerjék épületeik értékét.
A településképet jelentősen meghatározzák a közterületi fejlesztések, melyek nagyban befolyásolják a lakosság komfortérzetét, és hozzájárulnak a kikapcsolódáshoz, a szabadidő eltöltéséhez. A megújuló közterületek találkozási pontként szolgálhatnak és közösségszervező erejük sem elhanyagolható, illetve fontos, hogy közvetett módon a helyi vállakozásokat is erősíteni tudják a közterületek közelében. Meg kell oldani a parkolási problémákat, mely nem csak a központi belterületen jelentős, hanem a közkedvelt kiránduló pontokon is.

Célok kiemelten:
- Szigorú építés-szabályozás, építészeti karakter meghatározása
- Épített értékek védelme és hasznosítása
- Zöldterületek rekreációs hasznosítása
- Parkoló problémák megoldása

2.2. Települési infrastruktúra fejlesztése

A község műszaki infrastruktúrájának fejlesztése több tekintetben is fontos. Társadalmi szempontból a műszaki infrastruktúra erőteljesen befolyásolja a településen élők életkörülményeit, meghatározza a településre települők lehetőségeit. Gazdasági szempontból megfelelő fejlesztéseken keresztül jelentős költségmegtakarítások érhetők el. Környezeti, fenntarthatósági szempontból a műszaki infrastruktúra fejlesztésénél a településre jellemző környezeti szempontokat kell figyelembe venni.
Közlekedési szempontból a település jövőjét leginkább befolyásoló tényező a 2. főút települést elkerülő szakaszának megépítése. A település szeretne utána nyugodt, falusias környezetet, melynek természetes települési gyűjtőútja lenne a 2-es főút jelenlegi nyomvonala. Belterületen a legfontosabb fejlesztési feladatot a meglévő utak felújítása, a burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátása ill. a településrészek közötti kapcsolatok fejlesztése jelenti. A hiányzó kerékpáros infrastruktúra, illetve parkolás fejlesztése helyi közlekedési, valamint turisztikai szempontból is lényeges kérdés.
A területi fejlesztésekhez egyaránt szükséges a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése. Fontos, hogy a jelenlegi – kedvezőnek mondható – közművesítettségi arány a jövőben se csökkenjen, így a fejlesztési

területek beépítése során kiemelten kell kezelni az összközművesítés megvalósítását, azaz hogy a bekötések/rákötések megtörténjenek. A közművek tekintetében meg kell vizsgálni az önálló ellátás lehetőségeit a közmű ellátás (vízellátás, szennyvízkezelés, energia) területén. Az alternatív rendszerek segítik megteremteni a külső rendszerektől való függőség csökkentését.

Célok kiemelten:

- Gyűjtőutak fejlesztése, településrészek közötti kapcsolat fejlesztése
- Belterületi utak állapotának javítása, kapcsolódó parkolás megoldása
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése
- Önálló közműellátás megoldása, alternatív technológiák alkalmazása

2.3. Természeti környezet megóvása

Szendehelyet egyedülálló természeti és táji környezet veszi körbe, ami az egyik legnagyobb értéke, vonzereje, s meghatározza az itt élők identitását. A község területén található számottevő táji értékek megóvása jelenleg is kiemelten kezelt téma a település vezetése számára. A külterület tájszerkezete a táji adottságokhoz alkalmazkodó területhasználatok kialakításával tartható meg leginkább. Ez egyrészt a mezőgazdasági művelést, az erdőgazdálkodást, másrészt a turisztikai és kulturális szempontból hasznosítható rekreációs területeket jelenti.
A természeti környezet minden oldalról határt szab a településnek, meghatározza a fejlesztések irányait. A természetvédelem régóta jelentős tényező a település életében, s a későbbiekben is egyik legmeghatározóbb összetevője lesz a területen zajló folyamatoknak, ami az itt élők számára korlátot, de egyben lehetőséget is jelent.

Célok kiemelten:

- Természeti értékek védelme
- Turisztika és természetvédelem egyensúlyának megteremtése

3. **Települési funkciók erősítése átfogó cél esetében négy stratégiai cél került rögzítésre:**
   3.1. Helyi gazdaság megerősítése
   3.2. Turizmusfejlesztés
   3.3. Közszolgáltatás fejlesztés
   3.4. Szabadidő-eltöltés lehetőségének bővítése

3.1. Helyi gazdaság megerősítése

A település jó foglalkoztatási adottságokkal rendelkezik, azonban a munkaerő túlnyomórésze más településeken dolgozik. Az Önkormányzat célja, hogy lehetőségeihez képest támogassa azokat a mikro-vállalkozásokat, amik helyben megtalálható munkahelyeket hoznak létre. Ez a cél párhuzamban áll a települési funkciók megerősítésével, hiszen kiemelt területnek számítanak a kiskereskedelmi, vendéglátást és lakossági szolgáltatást nyújtó vállalkozások segítése.

Célok kiemelten:
- Helyi vállalkozások támogatása
- Vállalkozói aktivitás növelése

3.2. Turizmus fejlesztése

Szendehely kiemelkedő táji környezetben helyezkedik el, ami egyben nagyon jó turisztikai adottságokat is jelent. Szendehely a jövőben nagyobb hangsúlyt kíván helyezni ezeknek az adottságoknak a kihasználásra. Az Önkormányzat turisztika fejlesztési elképzeléseiben szerepelnek infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési célok is, de mindegyik esetben alapvető szempont, hogy a környezeti egyensúly ne sérüljön.

Célok kiemelten:
- Turisztikai szolgáltatásokat nyújtó szervezetek támogatása
- A turisztikai infrastruktúra bővítése
- Turisztikai együttműködések elősegítése

3.3. Közszolgáltatás fejlesztés

Az elmúlt évek lakosságszám emelkedésének legközvetlenebb következménye a helyi közszolgáltatást nyújtó intézményrendszer túlterheltsége. Az Önkormányzat feladata, hogy az adott intézmények kapacitását, a szolgáltatások tartalmát a megnövekedett lakossági igényekhez igazítsa. A fejlesztések két területre koncentrálnak: A közigazgatási szolgáltatás fejlesztésére, illetve a közellátás fejlesztésére.

Célok kiemelten:
- Közigazgatási munka támogatása
- Önkormányzat szolgáltatói jellegének erősítése
- Közszolgáltatási ellátórendszer minőségmegőrzése, illetve fejlesztése

3.4. Szabadidő-eltöltési lehetőségek bővítése

A lakosság életminőségének egyik fontos meghatározója, hogy a lakosoknak milyen lehetőségük van szabadidejük tartalmas eltöltésére. Ez magában foglalja a művelődés, sport, rekreáció területeit. Szendehely életében ezek a területek jelenleg is fontos szerepet töltenek be, de szükséges a jelenleg is szolgáltatást nyújtó szervezetek, közösségek támogatása, illetve a szabadidős kínálat további bővítése. A szabadidős szolgáltatások biztosítása azonban csak az egyik cél, emellett feladat a lakosság aktivizálása, illetve az újonnan érkező lakosok irányából érkező kezdeményezések becsatornázása.

Célok kiemelten:
- A mozgás, sport, egészséges életmód népszerűsítése, támogatása
- Sportolási lehetőségek kialakítása
- Helyi kulturális hagyományok ápolása és művészeti kezdeményezések támogatása

3.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

3.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

1. Humánerőforrás fejlesztés átfogó célon belül, két stratégiai cél került megjelölésre, ezen belül a stratégiai célt több részcél is szolgálja, melyek Szendehely esetében az alábbiak.

1.1. Intézményfejlesztés

1.1.1. Nevelési, oktatási intézmények fejlesztése

Kiemelten kezelendő a bölcsőde, óvoda és iskola fejlesztése, bővítése kialakítása, mert ettől függ a település hosszútávú jövője.

1.1.2. Nemzetiségi hagyományok fejlesztése

A múlt, az arra építő hagyományok mindig jelentős szerepet képviselnek egy település életében, ezért erre és a múlt hagyományainak ápolására hangúlyt kell fektetni.

1.1.3. Egészségügyi ellátás infrastrukturális fejlesztése

Az egészségügyi alapfokú ellátás intézményi helyszíneinek gazdaságos, szükségmegoldásokat nélkülöző, egységes koncepció mentén kialakított fejlesztése révén megfelelő intézmény térek és közösségi terek jöjjenek létre.

1.2. Közösségi élet erősítése

1.2.1. Civil kezdeményezések, lokálpatriotizmus ösztönzése

Erős civil társadalom nélkül egy település nem tudja meghatározni önmagát, elveszti mozgatóerejét. Ezért a civil szerveződések ösztönzése és a településhez való kötődés erősítése fontos feladat.

1.2.2. Integrált közösségi és szabadidős terek kialakítása

A közösségi terek kialakítása során törekedni kell arra, hogy minél több korosztály tudja használni, mindenki számára kielégítő terek jöjjenek létre.

1.2.3. Ifjúsági programok támogatása

Az ifjúság az a szegmens, melyre célzott programok nyújtásával a települési közösség egyik pillérét lehet alapozni. Rajtuk keresztül a szülők, nagyszülők is bevonásra kerülhetnek, így a települési társadalom jelenős része megszólításra kerül.

2. Települési környezet fejlesztése átfogó cél esetében három stratégiai cél került rögzítésre ezen belül a stratégiai célt több részcél is szolgálja, melyek Szendehely esetében az alábbiak.

2.1. Épített környezet fejlesztése

2.1.1. Közterületek rendezése

A település számára fontos, hogy közterületei rendezett képet mutatssanak. Ehhez szükséges, a megfelelő csapadékvíz elvezetési rendszer biztosítása, a jó parkolási lehetőségek, megfelelő zöldfelület, biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés lehetőségének megteremtése.

2.2. Települési infrastruktúra fejlesztése

2.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő (parkoló) infrastruktúra fejlesztése

A közterületek rendezése mellett elengedhetetlen a gépjármű közlekedés megfelelő szintű kezelése, közterületi parkolók kialakításának biztosítása.

2.2.2. Közműfejlesztés

Fontos, hogy a jelenlegi közművesítettségi arány a jövőben se csökkenjen, így a fejlesztési területek beépítése során kiemelten kell kezelni az összközművesítés megvalósítását, azaz hogy a bekötések/rákötések megtörténjenek.

2.3. Természeti környezet megóvása

2.3.1. Értékvédelem

Szendehely két országos jelentőségű műemlékkel rendelkezik. A Kisboldogasszony tiszteletére szentelt római katolikus temploma késő barokk stílusban épült. Országosan nyílvántartott műemléki érték a templom mellett álló plébániaház, mely többször átépített épület 1795-ből való. Ezen kívül helyi jelentőségű értékek azok a kőkereszetek, melyekből 22 áll a településen. A változatos formai kialakítással létrehozott szakrális emlékek visszatükrözik az egykori keresztállítók hitbéli buzgóságát. A keresztek jelentős hányada német nyelvű felirattal készült, jellemzően gót betűkkel vésve. A magas kőtalpazaton álló keresztszárakat szintén kőből faragták az egykori helyi mesterek, esetenként a korpusz a későbbiekben vasból készült. A hagyományosan festett alakos kereszt szép pédája található a templom mellett a Váci utcában.

A szőlő-hegyi kálvária, a Szent Orbán szobor, a temető régi sírkövei mind része annak a szendehelyi hagyatéknak, mely az itt lakók faluképében él. Ezek a kőből faragott alkotások az igényességet hirdetik készítőikről és az őket állító közösségről is.

2.3.2. Természeti környezet fejlesztése

Szendehelyet egyedülálló természeti és táji környezet veszi körbe, ami az egyik legnagyobb értéke, vonzereje, s meghatározza az itt élők identitását. A község területén található számottevő táji értékek megóvása jelenleg is kiemelten kezelt téma a település vezetése számára. A külterület tájszerkezete a táji adottságokhoz alkalmazkodó területhasználatok kialakításával tartható meg leginkább. Ez egyrészt a mezőgazdasági művelést, az erdőgazdálkodást, másrészt a turisztikai és kulturális szempontból hasznosítható rekreációs területeket jelenti.

A természeti környezet minden oldalról határt szab a településnek, meghatározza a fejlesztések irányait. A természetvédelem régóta jelentős tényező a település életében, s a későbbiekben is egyik legmeghatározóbb összetevője lesz a területen zajló folyamatoknak, ami az itt élők számára korlátot, de egyben lehetőséget is jelent.

3. Települési funkciók erősítése átfogó cél esetében négy stratégiai cél került rögzítésre ezen belül a stratégiai célt több részcél is szolgálja, melyek Szendehely esetében az alábbiak

3.1. Helyi gazdaság megerősítése

3.1.1. Mezőgazdaság fejlesztése

Mezőgazdaság fejlesztésénél törekedni kell az innovációs megoldások alkalmazására és a lehetőleg minél kevesebb vegyszer alkalmazására.

3.1.2. Erdőgazdálkodás fejlesztése

Szendehely külterületének jelentős része erdő, védett erdő, melynek megőrzése, karbantartása kiemelt feladat.

3.2. Turizmusfejlesztés

3.2.1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása

A turizmus számára a fogadási feltételek javításra, fejlesztésre szorulnak. A kapcsolódási szolgáltatások is hiányosak és nem megfelelően kiépítettek. Azt is hozzá kell tennünk azonban, hogy napjainkban mind több vállalkozó, vagy önkormányzat fektet be az aktív turizmusba.

3.2.2. Turisztiai infrastruktúra fejlesztése

Turisztikai infrastruktúra alatt az összes olyan közösen használható létesítményt értjük, amelyek turisztikai tevékenységet tesznek lehetővé. A szállás (vendéglők, panziók, apartman szállók, egyéb szállások, kemping és lakókocsi helyek, stb.) és ellátás (éttermek, gyorskiszolgáló helyek, büfék, stb.). A szállás- és ellátáskínálat kiemelését az indokolja, hogy az eredeti kínálat mellett a turisták számára a szállás és az ellátási lehetőségek meghatározó jelentőségűek.

3.3. Közszolgáltatás fejlesztés

3.3.1. Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése

Törekedni kell arra, hogy a közigazgatás lehetőleg minél hatékonyabban segítse elő a település fejlődését.

3.3.2. Közellátás fejlesztése

A szociális szakterületek fejlesztése révén a segítségre szorulók minőségi és mennyiségi ellátásának fejlesztése kiemelt települési és térségi feladat.

3.4. Szabadidő-eltöltés lehetőségének bővítése

3.4.1. Sport és rekreációs fejlesztések

A településen kevés az aktív sportolásra alkalmas tér, továbbá funkció. Ennek bővítésére hangsúlyt kell fektetni.

3.4.2. Helyi kulturális élet támogatása

A jelenlegi kulturális élet még intenzívebb kiaknázása, elősegítheti a helyi identitás kialakulását a betelepülők számára.

A településen az ökológiai szempontokat előtérbe helyező településpolitikai gyakorlatra van szükség, amelynek eredményeként minőségi, a táji-, természeti környezettel harmóniában lévő települési környezetet kell megőrizni, amely egyszerre képes biztosítani a helyi társadalom életminőségének emelését, az épített- és a természeti-táji környezet kiemelt védelmét, valamint a turisztikai kínálat bővítését.

A településfejlesztési koncepció célrendszere a megfogalmazott feltételek teljesülése érdekében került kialakításra, amely a természettel való harmónia, a közösségfejlesztés és az ökológia és tudás köré épülő helyi gazdaságfejlesztés között teremt összhangot.

3.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Célok	***Szendehely***	***Településrészek***			
		Ófalu	***Új lakóterületi egységek***	***Katalin-puszta***	***beépítésre nem szánt területek***
1.1. Intézményfejlesztés					
1.1.1. Nevelési, oktatási intézmények fejlesztése		*X*			
1.1.2. Nemzetiségi hagyományok fejlesztése		*X*			
1.1.3. Egészségügyi ellátás infrastrukturális fejlesztése		*X*			
1.2. Közösségi élet erősítése					
1.2.1. Civil kezdeményezések, lokálpatriotizmus ösztönzése	*X*				
1.2.2. Integrált közösségi és szabadidős terek kialakítása		*X*	*X*	*X*	
1.2.3. Ifjúsági programok támogatása	*X*				
2.1. Épített környezet fejlesztése					
2.1.1. Közterületek rendezése	*X*				
2.2. Települési infrastruktúra fejlesztése					
2.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő (parkoló) infrastruktúra fejlesztése	*X*				
2.2.2. Közműfejlesztés		*X*	*X*	*X*	
2.3. Természeti környezet megóvása					
2.3.1. Értékvédelem		*X*			*X*
2.3.2. Természeti környezet fejlesztése					*X*
3.1. Helyi gazdaság megerősítése					

Célok	***Szendehely***	***Településrészek***			
		Ófalu	***Új lakóterületi egységek***	***Katalin-puszta***	***beépítésre nem szánt területek***
3.1.1. Mezőgazdaság fejlesztése					*X*
3.1.2. Erdőgazdálkodás fejlesztése					*X*
3.2. Turizmusfejlesztés					
3.2.1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása		*X*		*X*	
3.2.2. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése		*X*		*X*	*X*
3.3. Közszolgáltatás fejlesztés					
3.3.1. Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése		*X*			
3.3.2. Közellátás fejlesztése	*X*				
3.4. Szabadidő-eltöltés lehetőségének bővítése					
3.4.1. Sport és rekreációs fejlesztések	*X*				
3.4.2. Helyi kulturális élet támogatása	*X*				

4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

A megalapozó vizsgálat a 314/2012. (XI. 8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelmények alapján – a Központi Statisztikai Hivataltól, illetőleg uniós, országos, megyei és térségi, valamint önkormányzati dokumentumokból származó – statisztikai adatok, információk, térképek, ábrák, grafikonok feldolgozásával készült. Ebből adódóan valamennyi, a rendelet által előírt és ajánlott társadalmi, gazdasági és táji-természeti, környezeti, infrastrukturális adatot tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges, illetőleg a meglévő adatbázis adatfrissítésével menet közben naprakésszé tehető.

4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A Megalapozó Vizsgálatok adataiból levont következtetéseket feldolgoztuk és értékeltük a Helyzetelemzés és Helyzetértékelés c. fejezetekben, amelyek hasznosítása nemcsak a koncepcióalkotás során, hanem értelemszerűen a további munkarészekben (szerkezeti terv, szabályozás) is meg fog történni.
Jelen munka nem áll meg a Településfejlesztési Koncepció kidolgozásánál. A településrendezési eszközök munkarészeiben az alábbi kérdésekre szükségesek a válaszok:

- A település közlekedési hálózata meilyen változtatást igényel?
- A terület-felhasználási rendszer mind térbeli elhelyezkedését, mind aránybeli adatait tekintve tükrözi-e a település (lakosság, vállalkozások, közintézmények, civil szervezetek) igényeit?
- A közterületi rendszer megfelel-e, (pl. funkció-rendszer, keresztmetszet, felszereltség, zöldfelület mennyisége és minősége) az elvárásoknak?
- A hatályos tervben szereplő magasabb szintű jogszabályok által meghatározott elemek valós állapotokat tükröznek-e?
- Van-e ütközés a térségi tervekben lefektetett elvárások és a településrendezési eszközök tartalma között?
- Átlátható-e a lakosság, vállalkozások, más érintett számára a tulajdonát érintő előírás rendszer?
- Az érvényes és a tervezett szabályozás megvalósíthatóvá teszi-e a tervezett fejlesztéseket?

4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Új Településszerkezeti terv, Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv, ill. készítése szükséges a „településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló” 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerinti tartalmi és jelkulcsi előírásai, valamint az „országos településrendezési és építési követelményekről szóló” 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően.

A műszaki típusú településfejlesztés-rendezés és a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra vonatkozó javaslatokat a Problématérkép / értéktérkép tartalmazza.

4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Műemlékek

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 15. pontja szerint a műemlék olyan nyilvántartott műemléki érték, amelyet miniszteri döntéssel, határozattal vagy e törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánítottak

Szendehelyen az alábbi ingatlanok tartoznak műemléki védelem alá:

Róm. kat. templom (Kisboldogasszony) azonosító: 6801	hrsz. 208 (Váci út – Petőfi Sándor utca.)
Kőhíd és Nepomuki Szent János-szobor azonosító: 6800	hrsz. 47/2 (Szabadság. u.)

A községben világörökségi és világörökségi várományos terület; történeti táj, műemléki jelentőségű terület, nemzeti emlékhely nincsen.

Helyi épített értékek

egyedi védelem alatt álló érték:

- nincs

5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE (STRATÉGIA NEM KÉSZÜL)

5.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott elképzelések, fejlesztési szándékok megvalósításához egyrészt a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására van szükség, másrészt kifejezetten partneri együttműködésre az itt élőkkel, civil szervezetekkel, vállalkozókkal.
Az Önkormányzathoz kapcsolódó intézmények, egészségügyi, közművelődési intézmények inkább csak erkölcsi, szellemi támogatást tudnak nyújtani a tervek megvalósításához. A civil összefogás is elsősorban a közös célok megfogalmazásában a fejlesztési keretek reális, jó meghatározásában tud segítséget nyújtani.
Az igazi segítséget a térségi összefogás, a szomszédos, térségi kapcsolatok erősítése, a vállalkozó tőke jelentheti.
A térségen túlmutató megyei, országos kapcsolatok is fontos részét képezhetik Szendehely fejlődésének, azonban ezek többnyire csak egy-egy témakörre szorítkozó együttműködések. Megismerhetők olyan példák, amelyek segíthetik a célok megvalósítását.

5.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, elsődlegesen a település érdeke. A monitoring célja felhívni az Önkormányzat és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Fontos, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleg szükséges módosításáig.

- Négy évente meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzéseinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket, vagy amennyiben jogos az eltérés a célt kell újrafogalmazni.

- A fejlesztési koncepció felülvizsgálata, aktualizálása tízévenként szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.

- A felgyorsult gazdasági, politikai, informatikai folyamatok, azaz a külső környezet gyors változása azonban célszerűvé tehetik a koncepció fő és részcéljainak sűrűbb, ötévenkénti áttekintését és szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.

- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.

A helyzetjelentés alkalmával a következő forrásokból származó további információk felhasználása is ajánlott:
- az önkormányzat és szervezetei adatbázisai, adatszolgáltatása;
- Központi Statisztikai Hivatal rendszeresen közölt adatai;
- partnerségi fórumok véleménye, visszajelzései;
- elkészült ágazati stratégiák vagy nagyobb léptékű területi tervek hatása;
- szabályozási és gazdálkodási környezet változása.

Szükség esetén az önkormányzat – képviselő-testület – korrigálhatja a koncepciót az elért eredmények és a külső környezet esetleges változásainak megfelelően.

Összegzés. A monitoring rendszer teljes körű áttekintését kétévente célszerű megtenni, ami a szükséges korrekciók végrehajtására szolgál. A módosításokat, beleértve a korrekciót kiváltó okokat, megfontolásokat rögzíteni kell és nyilvánossá kell tenni.

A módosításokat partnerségi fórumok keretében meg kell tárgyalni, majd ezt követően az Önkormányzat döntési rendszerében (képviselő-testület) elfogadni.